

Polecenia podsumowujące

1. Opisz polską scenę polityczną po 1989 r.
2. Oceń proces transformacji społecznej i gospodarczej w Polsce.
3. Scharakteryzuj główne spory polityczne o kształt wolnej Polski.

◆ Pierwsze powszechne wybory prezydenckie (1990)

Konflikt w obozie „Solidarności” wywołany kandydaturą Lecha Wałęsy na prezydenta.
XII 1990 – Lech Wałęsa pierwszym prezydentem RP wybranym w głosowaniu powszechnym.

◆ Parlament i rządy lat 1991–1992

X 1991 – pierwsze w powojennej Polsce wolne wybory parlamentarne.
1991–1992 – prawicowy rząd Jana Olszewskiego, konflikt między prezydentem i premierem w kwestii stosunków z Rosją, kontroli nad armią oraz lustracji.
1992–1993 – rząd Hanny Suchockiej oparty na wielopartyjnej koalicji.
X 1992 – uchwalenie małej konstytucji – kompromis między dążeniami Lecha Wałęsy do ustanowienia ustroju prezydenckiego a przeciwną temu większością ugrupowań w sejmie.
Trudna sytuacja gospodarcza i cięcia w wydatkach socjalnych powodami nasilenia strajków.

◆ Rządy koalicji SLD–PSL (1993–1997)

Cztery lata rządów koalicji mimo licznych kryzysów politycznych (m.in. oskarżenia premiera Józefa Oleksego o szpiegostwo na rzecz Rosji).
1995 – wybory prezydenckie, zwycięstwo Aleksandra Kwaśniewskiego.
IV 1997 – uchwalenie konstytucji, która przyczyniła się do ustabilizowania systemu politycznego.

◆ Rząd koalicji AWS–UW (1997–2000)

Rząd Jerzego Buzka – do VI 2000 r. rząd koalicji AWS–UW, potem mniejszościowy.
1999 – cztery wielkie reformy: podziału administracyjnego kraju, służby zdrowia, emerytalna, oświaty.

◆ Drugie rządy lewicy (2001–2005)

2000 – zwycięstwo w wyborach prezydenckich Aleksandra Kwaśniewskiego.
2001 – powstanie partii politycznych – PO i PiS.
2001 – wybory parlamentarne i zwycięstwo koalicji SLD–UP, premierem Leszek Miller.
2001–2004 – rząd Leszka Millera koalicji SLD–UP, upadek w następstwie afer politycznych.
2004–2005 – mniejszościowy rząd Marka Belki.

◆ Pierwsze rządy PiS (2005–2007)

2005 – wybory prezydenckie i parlamentarne, zwycięstwo Lecha Kaczyńskiego oraz PiS.
2005–2007 – rząd koalicji PiS, Samoobrony i Ligi Polskich Rodzin, premierem Kazimierz Marcinkiewicz, a następnie Jarosław Kaczyński.

◆ Rządy koalicji PO–PSL (2007–2015)

2007 – przedterminowe wybory parlamentarne, zwycięstwo PO.
2007–2015 – rząd koalicji PO–PSL, premierem Donald Tusk, a następnie Ewa Kopacz.
2010 – katastrofa samolotu rządowego pod Smoleńskiem.
2010 – przedterminowe wybory prezydenckie, zwycięstwo Bronisława Komorowskiego z PO.
2015 – wybory prezydenckie i parlamentarne, zwycięstwo Andrzeja Dudy oraz PiS.

Polecane publikacje

- A. Boćkowska, *Można wybierać. 4 czerwca 1989*, Wołowiec: Wyd. Czarne, 2019.
A. Dudek, *Historia polityczna Polski 1989–2015*, Kraków: Znak Horyzont, 2016.
A. Krajewski, *Dekada cudów 1988–1998. Tak się rodził polski kapitalizm*, Warszawa: WEI, 2021.

